

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : " 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : " 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, 1. Wollzeile, 14, Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articollul nepublicat nu se înapoiază.
Pentru inserți și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele streine

Moscu, 19 Septembrie.

Gazeta de Moscu observă că șeful statului major al brigădei a 4-a bulgare și al garnizoanei din Șumla, Zankow, petrece acum în Moscu și aduce amănunte asupra rolului, ce l-a avut Stambulow în revoluția bulgară :

Stambulow fusese elev în seminarul din Odessa, de unde a fost expulșat pentru nihilism și fiind bănuț că ar fi participat la o crimă politică. Fiind un dușman neîmpăcat al Rusiei, Stambulow a obținut o poziție înaltă pe lângă prințul. La contra-revoluția Stambulow a pus mâna pe linia telegrafică Tirnova-Bella, izolând prin aceasta guvernul din Sofia aproape de toată țara, prinse depeșe din Sofia și în locul acestora expedi falsificate sub semnătura pretinsă a membrilor guvernului provizoriu. Zankow a primit în Șumla o depeșă semnată Grueff, în care se zicea : «Țarul a iertat pe prințul ; predați-vă, căci alt-fel veți fi pedepsiți.»

Tembându-se de o falsificare, Zankow a rugat pe Grueff să vie la aparat ; el se convinge în curând, că persoana de la aparat nu era Grueff.

Numita foaie mai arată și alte cazuri, în care consiliul comunal și garnizoana din Șumla a fost amăgite de Stambulow și Mutkuroff, cari chiar au abuzat de numele Țarului, mai ales cu privire la întoarcerea prințului la Rusciuk. Un ofițer fiind trimis de garnizoana Șumlei travestit la Rusciuk și văzând cum consutul rus și cel-alți salutau pe prințul îmbrățișându-l, garnizoana din Șumla a trebuit să creadă, că întoarcerea prințului s'a făcut cu învoierea Țarului. Ce s'a întâmplat în Șumla, s'a întâmplat și în alte orașe.

Gazeta de Moscu a primit din Odessa o depeșă de la ziaristul bulgar Theokharow, în care se spunea, că guvernul bulgar urmărea ca pe niște criminali pe cei care propaga depeșă Țarului printre bulgari. În realitate prințul de Battenberg domnește în Bulgaria.

Paris, 19 Septembrie.

Temps scrie asupra interpelărilor din ședința de ieri a Dietei ungare : Budapesta e astăzi singura Capitală constituțională a celor trei Puteri aliate. Poate că Europa va afla de acolo secretul crizei recente și al compensațiunii, la care este în drept să speră Austro-Ungaria drept contra-concesiune din partea Rusii.

Journal des Debats anunță, că înțelegerea dintre cele trei imperii n'a fost turburată de nici odată, și deci n'are trebuință de a fi reînnoită ; Austro-Ungaria vrea numai să împedice o ocupațiune rusească a Bulgariei, dar admite Rusilor dreptul preponderenței în Bulgaria. Actualmente nu sunt de temut mari dificultăți.

Madrid, 20 Septembrie.

Trei sute de soldați s'au revoltat ieri, dar au fost risipiți fără rezistență. Trupele urmăresc pe fugarii prin prejurul orașului. Încercarea pare că a căzut cu totul.

Paris, 20 Septembrie.

Un incendiu parțial a izbucnit astăzi în atelierile de la Creuzet. Se numără 6 morți. Pagubele se ridică la 1 milion de franci.

Sofia, 20 Septembrie.

Drapelul regimentului Strumsky nu avea ordinul S-tului George. Sgomotul cum că acest ordin ar fi fost ars împreună cu drapelul e o născocire rău voitoare.

Soldații regimentului Strumsky, trecând pe la Radomir, a încercat să maltrateze pe ofițerul care i-a condus contra prințului Alexandru, dar au fost împedicați de garnizoană.

Madrid, 20 Septembrie.

Liniaștea e completă. Toți revoluții s'au supus.

Londra, 20 Septembrie.

În Camera comunelor, d. Gladstone a sprijinit bilul lui Parnell. El a spus că rezultatele anchetei demonstrează necesitatea de a reduce prețul arendei în Irlanda.

Londra, 20 Septembrie.

Standard zice că Anglia ar lucra cu ușurință, dacă acum și-ar retrage oștirea din Egipt. Din oare-cari motive Anglia n'ar evacua acum Egiptul, chiar dacă misiunea

sa ar fi rezolvată, de oare-ce de acolo poate observa cu avantaj tendințele dușmanilor Turciei, de a pune mâna pe părțile ei de teritoriu. Anglia înțelege pe deplin scopurile diplomației ruse, dar nu cunoaște scopurile Franței și nu știe ce vrea Franța să câștige prin aceea că cere de la Anglia să evacueze Egiptul tocmai acum. Numita foaie întreabă : Oare diplomația franceză se lasă ca și cea turcească, să fie inspirată de o altă Putere ? Nimic n'ar putea face ca izolarea Franței să fie mai deplină, decât a întreba acum, când Anglia va evacua Egiptul. Răspunsul la această întrebare e lesne : Anglia e dispusă a' da nu numai Franței, ci lumii întregi.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Barcelona, 20 Septembrie.

Jandarmeria a confiscat în Sindavelles, arme, munițiunile și un drapel carlist, făcând și numeroase arestări.

Belfast, 21 Septembrie.

Aici s'au întâmplat din nou turburări serioase. O mare mulțime de lume s'a adunat înaintea casarmei polițienești cerând liberarea celor arestați pentru că au insultat poliția. Refuzându-i-se cererea, mulțimea a atacat casarma. Poliția a tras focuri și a ucis o persoană și mai mulți turburători au fost greu răniți. Poliția primind ajutorare a fost în stare a restabili ordinea. S'au făcut mai multe arestări.

Roma, 21 Septembrie.

Congresul catolicilor, ce era să se ție în Lucca, a fost interzis din motive sanitare.

Constantinopol, 20 Septembrie.

În urma statului Angliei, Austriei și Germaniei, Poarta face toate pregătirile spre a putea ocupa Rumelia orientală în cazul când Rușii ar intra în Bulgaria.

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 10 Septembrie.

Este o foarte mare diferență între ceea ce suntem și ceea ce dorim să fim. Nu vorbim de acele idealuri depărtate pe cari le are ori-ce națiune ca și ori-ce individ, produse numai ale rațiunii, fără siguranță pentru posibilitatea realizării lor ; din aceste idealuri rezultă niște dorințe tot atât de vagi pe cât sunt acestea de depărtate. Vorbim de dorințele noastre, de posibilitatea realizării cărora nu poate încăpea cea mai mică îndoială.

Vedem starea în care sunt alte țări, găsim starea noastră foarte inferioară ; prin această constatare am dobândit toți, de la mic până la mare, prin sentiment sau prin judecată, dorința să ajungem acolo unde, ajutați de circumstanțe, au putut să ajungă alții.

Această dorință de progres, dorință atât de mare în cât a ajuns să fie necesitate, este un stimulent pentru a lucra. Nu avem de cât să ne bucurăm că posedăm un așa de puternic stimulent.

Ceea ce însă nu este tot atât de înburător este nepotrivirea între dorința ce avem și puțința de a o satisface. Dorim, chiar muncim ca să ajungem la realizare ; dar în genere nu știm cum să muncim. Așa că activitatea ce întrebuițăm în acest scop se reduce la un fel de mers în loc, care ne nervează, ne împinge la desgust.

Și, în prima linie, această enervare trebuie să o imputăm celor cari conduc Statul nostru. Guvernul în această țară are de datorie nu numai să conducă afacerile curente ; el mai are multe datorii, de es. : să se îngrijască de educațiunea politică a ei, — încă ne-

formată, de organizarea muncii, — încă neorganizată.

Educațiunea politică a acestor țări nu este încă formată. Într'adevăr, instituțiunile ce avem, împrumutate de la alți pentru frumusețea lor teoretică, sunt rezultatul unor anumite sentimente produse, în curgerea timpului, la acele națiuni de la cari le-am împrumutat ; acele sentimente noi nu le avem până acum dezvoltate în masa națiunii, ba chiar vedem de multe ori că ele lipsesc și la acei care sunt între frunțași.

Omul de stat trebuie să aibă ca principală preocupățiune formarea acestei educațiuni care lipsește, să caute a înlesni dezvoltarea acelor sentimente cari ridică pe om și pe cetățean, sentimente a căror existență instituțiunile noastre o presupun.

De la acei de sus, de la acei care au de datorie să îngrijască de interesele generale ale țării, de prezent și de viitor, trebuie să porceadă progresul. De datoria acestora este să pue în concordanță spiritul public, atât de înapoiat, cu instituțiunile ce avem, atât de înaintate, înlăturând ast-fel scepticismul care ne roade.

Dorința d'a dobândi această educațiune o avem toți, de posibilitatea de a o dobândi nu ne îndoim ; ceea ce lipsește celor mai mulți este puțința de a face să fie dobândită de țară. Legi întocmite cu acest scop s'au promulgat destule ; dar nepotrivirea lor cu scopul ce li se dedea, provenită din nepricepere, au produs, în loc de rezultatul dorit, enervare. Ceea ce zicem de educațiunea politică trebuie să zicem și de economia noastră națională.

Contactul cu streinătatea, înlesnit așa de mult de drumurile de fer, a adus deșteptarea noastră, ne-a făcut să vedem, prin comparațiune, cât suntem de înapoiți, cât de departe am putea merge. Dar dacă am dobândit dorința de a înainta, nu am dobândit și puțința de a realiza această dorință.

Vedem bine că agricultura cum o facem e sărăcăcioasă, că am putea să o facem într'un mod care să fie mai productiv ; vedem bine că ar fi folositor să transformăm materiile prime pe care le avem în așa mare abundență la îndemână ; avem dorința să lucrăm pământul mai bine, să ne apucăm de industrie ; dar nu știm cum să facem acestea.

Nici țăranul nici orășanul nu sunt mulțumiți de starea lor ; toți știu că ea poate fi mai bună și caută să o îmbunătățească. O probă de aceasta este îmbulzeala din an în an mai mare la diferitele școli speciale.

Guvernul, ce e drept, a arătat că și dă seama de această trebuință ; nu a probat însă că este capabil să o satisfacă. Se numesc comisiuni peste comisiuni pentru studiarea unei cestiuni, rezolvarea ei se amână termen peste termen, și la urma urmelor nu rezultă din toată această activitate de cât enervare.

De asemenea, muncitorii simțind trebuința de îmbunătățire, știind bine că realizarea ei e posibilă și neputând să o dobândească, se desgustează.

O clară înțelegere a acestor ne-

cesități și mijloacelor care să le satisfacă ar face pe cei de la cârmă să dea țării o puternică impulsione spre progres.

CRONICA ZILEI

Din Bulgaria, d. prim-ministru a primit aceste două telegrame :

Sofia.

D-lul I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri.

« Împărtășesc cu toți compatrioții mei bucuria bunilor Români că prevedința a protejat prețioasa noastră viață în contra infamului asasin și rog pe Dumnezeu să vă aibă mereu sub puternica sa pază pentru fericirea României. »

Naciovici, ministru de externe.

Sofia.

D-lul prim-ministru I. C. Brătianu

« Primiți expresiunea sinceră bucurii ce am resimțit împreună cu toți compatrioții mei când am aflat că Dumnezeu a preservat prețioasele d-voastre zile pentru prosperitatea și mărirea României. »

Stoiloff, ministru.

În privința atentatului până acum nimic nou, decât că un d. procuror a plecat de aci din nou la Râmnicu-Sărat ca săculească noui informații, sa să facă poate noui arestări.

Partidul guvernamental va ținea Duminică 14 Septembrie, o întrunire publică în sala Ateneului, — în vederea apropietelor alegeri comunale.

Directorul diviziei consulare din ministerul de externe și-a dat dimisia, și ministerul respectiv a primit-o.

D. Spiru Haret, directorul ministeriului instrucției publice, — și d. Ollănescu, directorul ministeriului de externe, s'au întors din concediu.

Prezidentul tribunalului Teleorman a făcut schimb de rezidență cu prezidentul tribunalului Dâmbovița.

D. Fundescu, directorul Telegrafului, s'a întors în Capitală.

Recolta viilor, în genere luată, e mediocră.

Ieri noapte s'a spart arhiva tribunalului Buzău și s'au furat câte-va dosare.

Autorul se bănuște a fi un fost archivar, destituit de curând.

Comandantul brigădei 31 de infanterie din Brașov a luat alaltăieri dejunul cu M.M. L.L. Regele și Regina, la Sinaia.

La curtea de apel din Galați e numit procuror general d. Sărățeanu, actual procuror de secție.

D. și d-na Rosetti-Solescu au dejunat Duminică la masa Regelui, în castelu Peleş.

Un colonel din statul-major spaniol, d. Carlos Espinosa de los Monteros, se află de câte-va zile în București.

D. de los Monteros a vizitat stabilimentele militare de aci, și a fost și la Sinaia, unde Regele l'a oprit la dejun.

În ziua 4 Septembrie a fost șase vite bolnave de pestă-bovină în com. Rinceni din jud. Fălciu.

Oficialul de azi publică situația incasărilor de venituri bugetare ale Statului în trimestrul Aprilie 1886.

Asupra atentatului Stoica Alexandrescu, Românul află următoarele de la o persoană din Râmnicu-Sărat.

Stoica Alexandrescu e d'un caracter foarte violent. Cel mai mic lucru îl face să devină furios.

O dată, chiâmând pe niște spoițori ca să l' spoiască țingirile de la cărciuma ce ținea, pentru că nu l'a plăcut cum îi spoișe țingirile a pus mâna pe una d'o greutate enormă și a plesnit pe unul din spoițori în cap. Violența cu care isbi pe bietul spoițor făcu să sară fundul țingirii în sus și îl sparse capul. Din această cauză pacientul după cât-va timp muri, însă familia lui Alexandrescu, stând bine cu autoritățile locale, a putut să cocoloșească lucrul și să facă ca el să nu fie trimis înaintea curții.

Se zice că adesea făcea scandaluri cu mușterii ce l' venea în prăvălie, și cu v e cinii de prin prejur era în relațiuni rele.

L'Indépendance roumaine d'a-seară ne spune că :

« D. Dim. Sturdza a sosit ieri (Luni), în București din Berlin. Astăzi (Marți) și-a reluat portofoliul instrucțiunii publice. »

Tot pe aceeași pagină a numitului ziar citim :

Pesta, 21 Septembrie.

« D. Sturdza a asistat la ședința Camerii în galeria rezervată, unde a fost vizitat de miniștri cu cari a conversat cât-va timp. »

Conclușiune. — D. Sturdza a fost Luni în București, și-a reluat Marți portofoliul, a dat apoi fuga la Pesta, pentru că tot Marți să asiste la o ședință a Parlamentului ungar.

DECRETE

Comuna urbană Buzău este autorizată să cumere, cu prețul de 8,500 lei, locul situat între stradele Găvanu și Panduru, proprietatea d-lui M. Serianu, și locul situat în strada Victoriei, proprietatea preotului Atanasie Covăceanu, cu prețul de 9,000 lei, spre a servi la construirea a două localuri de școli primare.

Comuna București este autorizată să cumere, cu prețul de lei 7000, locul situat în strada Șerban-Vodă, pe care a fost clădit Hanul Dragulic, spre a servi la prelungirea și afinierea zisel strade.

Sunt numiți :

D. Teodor Obeleșteanu, în funcțiunea de subprefect la plasa Coșula din județul Botoșani, în locul d-lui C. Iorga, demisionat. — D. N. Pastia, în funcțiunea de comisar clasa II pe lângă prefectura poliției Capitalei, în locul d-lui Em. Gherghel, trecut în altă funcțiune.

D. Gheorghe Ghimpa este numit în postul de director al arștului preventiv din județul Tecuci, în locul d-lui Ion Movileanu demisionat.

Se acordă medalia Benevolentis clasa I d-lui medic de regiment clasa I dr. Popescu Zorileanu, pentru scrierile sale științifice și pentru zelul și activitatea sa în serviciul ambulanțelor.

D. Mihail Zăgănescu s'a numit în postul de secretar la serviciul comitetului porturilor din Teleorman, în locul d-lui George Pavelescu, trecut în altă funcțiune.

DIN AFARA

Austria și Rusia.

Cu toate că în timpul din urmă Rusiei i s'a lăsat mâna liberă să facă aproape ce vrea în Bulgaria, totuși Rusia nu pare a fi mulțumită. Cel puțin așa se vede din Ziarele oficiale din Petersburg și Moscu, care declară destul de lămurit, că Rusia va face ceea ce va crede în interesul său în peninsula balcanică și nu l' va păsa nici de protestările Austriei, nici de ale Turciei. Iată ce răspunde în privința aceasta Neue Freie Presse :

« După ce Prințul Alexandru a abdicat, întorcând spatele țării, al cărui popor îl aducea ovațiuni și vrea să l' reție cu sila, cei din Berlin ne declarară că acum toate merg bine și că a trecut ori-ce pericol pentru pacea europeană ; că Rusia nu putea fi potolită și liniștită prin nimic, de cât prin depărtarea prințului, care și atrăsese antipatia personală a Țarului. Deci nu mai

rămăsese nimic de făcut, de cât de a sacrificat pe prințul. Germania și Austria lăsându-l să cază, ar fi menținut alianța celor trei împărați, cea ce face ca să se rezolve de la sine toate dificultățile cestiunii bulgare, câte mai există. Nici Rusia n'ar fi nesimțitoare pentru buna-voință celor două Puteri; ea asemenea va urma o politică moderată. Germania lucrează fără preget spre a mijloca între Austria și Rusia și a avut deja cele mai frumoase succese. Cine nu crede aceasta absolut, acela e un dușman încăpăținat al imperiului, un individ fără patrie sau un om iresponsabil.

Așa sunt harfele oficiale și melodia lor avea ceva soporifer (adormitor) pentru mîntea sănătoasă omenească. Acest efect stă în caracterul muzicii semi-oficiale; el se manifestă și la cei ce o execută. Dar în circumstanțele de astăzi somnolența fără grijă a cetățeanului brav nu poate dura mult. Îndată ce ai început să moții și să visezi de fericirile alianței celor trei împărați, care se pretinde că apără lumea pentru ani mulți în viitor de război și de ori-ce nenorocire, apoi de odată ești deșteptat fără milă, prin suetele unei trompete, prin zăngănirea sgomotoasă de săbii sau chiar poate prin urelul războinic al unui leu publicist. Acesta din urmă răsună astăzi: Leu Katkow urlă în Gazeta de Moseva, ca și cum mâine deja ar avea să se încrucieze baionetele austriace și ruse. Fanaticii potolitori vor zice: Ce însemnează glasul unui ziar? E adevărat că e numai glasul unui ziar, al cărui sunet ascuțit dă de minciună de odată toate încercările oficiale d'a liniști spiritele; dar omul de la care porcede, se bucură de încrederea deplină a guvernului rus și mai de unăzi a fost răsplătit de dînsul cu o decorație înaltă pentru meritele sale, că luminează poporul politiceste. D. Katkow nu e cel d'antău venit, ci un inițiat. Cuvintele sale ar avea greutate, chiar și dacă presa și cenzura rusă ar fi alt-fel, și când dînsul chiamă la luptă, când fățiș amenință cu puerea militară a Rusiei, atunci dispoziția din sferele hotărîtoare ale Petersburgului trebuie să fie grozav de agitată.

Katkov pleacă de la ultimele manevre din Brest-Litewsk și laudă progresele cele mari ale oștirii ruse, care astăzi e un aliat puternic și un dușman teribil. Sprijinită pe această armată, Rusia va lucra în peninsula balcanică. Acolo nu numai că se poate face ceea ce vrea Rusia, ci se va face ceea ce crede Rusia că e de trebuință. De la aceasta nu se poate opri, spre a face gustul cuiva — timpul concesiunilor a trecut. Că să recunoaștem, că mai limpede nu se poate spune, cum că Rusia își va urmări planurile sale în Orient fără nici o considerație pentru Austria. Tot articolul lui Katkow țintește pe Austria, ca și cum nici odată n'ar fi existat o alianță a celor trei împărați. Negreșit că pentru publicistul rus ea nici nu mai există; el proclamă tare, și fără nici o rezervă, că Rusia nu va lua în seamă nici un protest diplomatic în politica sa orientală, că cei din străinătate se amăgesc tare, crezând că vor putea infrîna ambiția Rusiei.

Maî lămurit nici că se poate!

CESTIUNEA BULGARĂ IN CAMERA DIN PEȘTA

Atitudinea puterilor centrale față de ultimele evenimente din Balcani, până azi încă nu este atât de lămurită ca să liniștească spiritele agitate prin agresiunea și ingerența Rusiei

în libera dezvoltare a popoarelor din Balcani.

Atâta se știe, că mentorii diplomației europene vîzînd noua stare de lucruri pricinuită de lăcomia Rusiei, au recunoscut-o ca faptă împlinită și în loc ca să restabilească status quo ante, — dându-li-se pentru aceasta ocaziune favorabilă prin reînnoirea triumfală al ex-principelui Alexandru. — au văzut de bine a mai da și ceva ajutor moral Rusiei, crezînd că pacea europeană prin această nouă concesiune va fi asigurată pentru cât-va timp.

Câte-va luni au trecut numai de când pacea europeană era să fie amenințată tot din pricina lăcomiei rusești când cu cestiunea Batumului; grație însă înțelepciunii marelui ponderator din Berlin, pacea a fost din nou întărită prin mulțumirea poftelor Rusiei. Opiniunea publică și-a dat atunci rostul asupra politicii agresive a Rusiei și a zis, că lăcomia Rusiei nu se poate dezarma prin concesiuni, pentru că ele îi dau o nouă putere; ori-ce concesiune Rusia o consideră de o arvernă, care o îndreptățește a pretinde alte concesiuni și mai mari.

Și opiniunea publică nu s'a înșelat. Ultimele evenimente din Balcani au dat dreptate prevestirilor sale. Dar în zadar, opiniunea publică n'are loc în culpă marelui ponderator din Berlin; acolo n'au loc decât numai diplomații cei mari, în buzunarul cărora se află destinul țărilor celor mici. Și opiniunea publică stă pe loc, dă din cap și zice că nu-i lucru curat.

Poate, că peste vre-o câte-va zile va ști ceva mai lămurit și publicul despre atitudinea puterilor centrale față de noua fază a chestiunii orientale. În camera din Peșta s'au făcut la 18 lunii curente două interpelațiuni din partea celor mai valoroși deputați maghiari rlativ la cestiunea Bulgariei. Dacă din Viena se va răspunde atât de lămurit la cele două interpelațiuni, pe cât de lămurit sunt ele concepute, atunci publicul european se va putea aștepta la unele declarațiuni foarte importante.

Textul interpelațiunilor le-am publicat ieri, iar acum aflăm de bine a publica după *Egyetértés* din Peșta și modul cum ele s'au dezvoltat.

Dezvoltarea interpelațiunii fostului ministru de justiție, Baltazar Horvath, este următoarea:

„Sub timpul vacanței parlamentului, peninsula Balcanică a fost teatrul unor evenimente însemnate și primejdioase pentru țara și monarchia noastră. O ceată de rebeli și aventurieri în noaptea de 21 August l'au atacat pe prințul bulgar în palatul său din pricina că politica prințului este ostentativă intențiunilor Rusiei, și după ce l'au forțat să abdice, l'au făcut de prisoner și l'au depărtat până la granițele Rusiei.

Îndată ce masa poporului, precum și armata s'au deșteptat din ameteala lor, toți s'au unit și l'au rechemat cu entuziasm pe

adoratul lor prinț. Prințul s'a reîntors, însă numai pentru ca să cedeze urei nelimpăcate a Rusiei și nepăsării celor-l'alte puteri adică în urmă să abdice. Astăzi tronul Bulgariei este vacant și e mai mult ca sigur că la noua alegere de Domn, aceiași putere și aceleași tendințe vor fi covârșitoare, cari au forțat pe prințul Alexandru la abdicare; ba nu este exchisă nici primejdia mai mare, ca adică armata bulgară și poporul bulgar forțați de pasiunile exterioare să se arunce cu desnaidejde în brațele acelei puteri, care tot-d'a-una, sub toate împrejurările a fost în stare a-și validita pretențiunile și voințele sale, și în contra cărora Europa s'a dovedit că este infirmă. Dacă politica puterilor nu se va schimba, putem fi siguri, că în locul unei Bulgarii libere și independente, care acum era pe cale să se desvolte și să formeze un zid de apărare contra întinderii Rusiei, vom avea în curînd o provincie rusească, care mai tîrziu va fi teatrul intrigelor ce se vor țese contra Turciei și în contra neatîrnării și libertății celor-l'alte țări balcanice.

Încă pe atunci, pe când întâia știre despre complotul din Sofia s'a răspândit, opiniunea presei europene a fost confirmată prin articolele obscure ale organelor oficiale din Europa centrală, — că detronarea prințului Bulgariei a fost concesiunea, în urma căreia Rusia a abdicat de la orice amestec militar în afacerile interne a Bulgariei. Din partea mea, susțin că este cu nepuință o astfel de concesiune, pentru că o asemenea hotărîre din partea puterilor conservative ar cuprinde în sine o primejdie foarte mare în contra principiului monarhic și în contra legitimității (Aprobări în stînga extremă), care numai atunci ar putea fi justificată din punctul de vedere al dreptului național, dacă prințul ar fi fost în coliziune cu dorințele poporului său (Aprobări).

Lucrul însă stă altmintrelea atât în privința păcii europene, cât și în privința existenței patriei și a monarchiei noastre. (Așa este!)

Și în cât privește patria și monarchia noastră ar fi mai bine ca să contribuim din răspuțeri pentru crearea unor state libere și independente în peninsula balcanică. (Aprobări).

Or ce digresiune în politică mai curînd sau mai tîrziu se răsună pe sine însăși. Pacea cea mult buciunată astăzi este efemeră și nu va trece multă vreme când în timpul păcii din chiar senin, ne vom vede incongiurați de un polyp cu sute de capete.

Căderea Prințului Alexandru al Bulgariei nu este o cestiune pur personală. El a reprezentat principiul Bulgariei libere și independente. (Aprobări). În el a căzut acest principiu față cu principiul care din Bulgaria vrea să creeze o provincie vasală rusească.

Dezvoltarea interpelațiunii lui I-ranyi Daniel este următoarea:

Onorată casă! După ce onoratul deputat, antevorbitorul meu le-a predat în mod foarte elocuent faptele împlinite relativ la interpelațiunile noastre, eu le las la o parte, fiind că ele sunt deja prea bine cu-

noscute. Să mă ierte însă antevorbitorul meu, eu nu sunt de părerea lui că adică diplomația noastră n'ar fi avut știri mă dinainte relativ la cele întimplate în Sofia. (Adevărat! Așa este! în stînga extremă)

Dacă vom considera, că abia cu câte-va săptămîni înainte de evenimentele din Sofia s'au întîlnit regele nostru în Gastein cu împăratul Germaniei; dacă nu vom uita că acestea s'întîlnir i-a premers conferințele cancelarilor celor două imperii în Kissin-gen; dacă vom mai adăoga, că principele Bismarck după întîlnirea de la Gastein a făcut o vizită cancelarului Rusiei în Franzensbad și în fine de ne vom aduce aminte de vizita ce a făcut arhiducele Ludovic Carol curții din St. Petersburg atunci este cu nepuință, ca să excludem presupunerile, că toate cele întimplate în Bulgaria, s'au întîmplat cu știrea cabinetelor celor trei puteri, și că lovitura de stat din Sofia a fost rezultatul sus pomenitelor întvederi.

E drept, că nu sunt în stare să dovedesc cele spuse, repet însă, că presupunerea e în mîna, după cum se zice. Și dacă această presupunere este dreaptă, atunci guvernul nostru a greșit nu numai în contra dreptului național, ci și în contra dreptului internațional; a greșit mai ales contra Ungariei, ba pot să zic în contra intereselor cardinale ale așa numitei monarchii Austro-Ungare. (E adevărat! Așa este! în sînga extremă).

A greșit în contra dreptului național, pentru că depărtarea prin forță al prințului din țara sa — după cum foarte bine a observat colegul meu Horvath — este călcarea dreptului suveran al unui popor, care și-a iubit cu entuziasm pe Domnul său. (Așa este) A greșit însă și în contra dreptului internațional, pentru că tractatul de Berlin, care în asemeni cestiunî dă direcție, recunoaște că Bulgaria este un sta independent sub suzeranitatea Sultanului, și astfel dacă una sau alta putere se amestecă în afacerile interne a Bulgariei atunci comite o greșeală mare în contra dreptului internațional în contra tractatelor.

Trebuie să accentuez, că o asemenea atitudine este ignorarea intereselor ce le are Ungaria și întreaga monarchie Austro-Ungară în Orient.

Dacă vom citi oficiosele guvernului, ele s'a nuzesc a înfrumuseța această atitudine incorectă. Ele zic, că abdicarea forțată a prințului Alexandru, va să zică întărirea din nou a Rusiei în Bulgaria, este un lucru vechiu; pentru că și după tractatul de Berlin până la revoluțiunea din Filipopol, influența Rusiei a fost tot-d'a-una covârșitoare în Bulgaria; Rusia a denumit ministrul, ea a organizat armata, oficerii ei au condus regimentele bulgare.

Este adevărat. Dar dacă o stare ilegală se restabilește, devine oare ea legală? Dacă interesele noastre prin faptele trecute au fost simțitor atinse, n'ar fi fost oare în interesul nostru a împedeca săvîrșirea faptelor și a restabili statu quo ante?

Maî departe oficiosele voesc a acoperi lucrul și a ne face să tăcem prin aceea, că dacă ne-am împotrivi, ar trebui să ne războim cu Rusia.

Domnilor! Cu ocaziunea războiului rusoture am zis, că e destul dacă noi vom protesta cu energie în contra cabinetului din Petersburg; așa și astăzi zic, că dacă guvernul nostru nu-și închide ochii înaintea intereselor monarchiei Austro-Ungare, ci ar fi dat de știre cabinetului din Petersburg, că nu va suferi nici un moment restabilirea influenței ilegale a Rusiei în Balcani, atunci Rusia s'ar fi gândit puțin și s'ar fi oprit. (Așa este)

Dar și mai de mult și astăzi tot meredu citim, că între monarchia noastră și imperiul rus există o înțelegere în urma căreia cea d'înter are dreptul să exerceze influența covârșitoare în Occidental și cea din urmă în Orientalul Balcanilor.

Apoi d-lor, eu cred, că noi n'ar trebui să ne nuzim a ne extinde și a anexa Bosnia și Herțegovina în urmă apoi și Serbia, noi ar trebui să ne întărim în întru și să promovăm și interesele statelor independente din Balcani, să le protegiăm și la caz când cine-va ar amenința libertatea și independența lor, noi să le dăm ajutor. Aceasta ar fi politica cea mai sănătoasă, iar nu ca noi să mergem la Salonichi și Rușii la Constantinopol. Cine ar fi în acest caz mai tare dacă nu Rusul?

ECOURI STREINE

Cristal colosal.

În expoziția internațională din Edinburg se găsește un cristal colosal de alamu. Este cel mai mare din câte s'au produs vreodată și cântărește peste 8000 kilograme. S'a făcut în fabricile d-lor Peter Spence și Comp. și anume după un procedeu descoperit de repositul șef al firmei.

Bolnavii în America.

În America bolnavii nu o duc tocmai rău. Societatea danelor din Chicago a început iarăși a împărți — pe lângă altele — și buchete de flori bolnavilor de prin spitale. Într-o vară s'au împărțit peste 12,000 buchete. Cheltuiala e cam de prisos.

Datorii.

Franta are peste 37 milioane locuitori și o datorie de 30 miliarde franci; Anglia 36 milioane locuitori și 18 jum. miliarde datorii; Italia 29 milioane locuitori și 10 miliarde datorii; Prusia 29 milioane locuitori și numai 4 miliarde datorii; Statele Unite ale Americii de Nord 54 milioane locuitori și numai 6 jum. miliarde datorii.

America.

Un comisar agricol al Statelor-Unite, vorbind într-o adunare de economiști americani de vite, a zis între altele: În Statele-Unite sunt atâtea vite, în cât înșirîndu-le pe toate, câte 12 capete în rînd, ar ajunge de la New-York la San Francisco și de acolo până la Boston. Această ciurdă mare de vite reprezintă o valoare de 1,200,000,000 dolari sau 6,000,000,000 franci.

Ducele de Sevilla

Se știe că ducele de Sevilla, Don Enrique de Bourbon, a fost condamnat la cincisprezece ani închisoare pentru un scandal, pe care l provocase în palatul regal. Acum se anunță din Madrid către *Times*, că ducele a fugit

XV.

Jana nu văzuse obrazul individului care i ieșise înainte în seara de 23 Decembrie pe drumul din Clamart.

Însă când zări capul acesta palid cu pîrul ciufulit, cu ochii roșii, privirea asta tulbură, hainele în neregulă, bănuî îndată că nu putea fi alt-cineva de cât Iacob Greliche.

El era, într'adevăr. De opt zile nu mai venise să vază pe mama lui. Venea obosit, înghețat din pricina nopților petrecute atară, fără nici o para, murind de foame.

Vîzînd pe Jana, făcu o mișcare și chiar fata nu își putu ține o mișcare de spaimă. Însă văduva Greliche era așa de mișcată în minutu acesta din pricina venirii neașteptate a copilului ei încât nu le băgă de seamă tulburarea.

În sfîrșit, liniștindu-se puțin:

— Cine este tînerul acesta? zise Jana arătînd pe Greliche. Copilul d-tale este?

Văduva afirmă numai din cap, fără să zică nici o vorbă.

Atunci Jana care tot-d'auna în împrejurările critice își găsea admirabilul ei curaj, se duse drept la tînerul bandit și i zise:

— Venisem să vîz pe muma d-tale. Este prea nenorocită. De și eu sunt prea săracă, am să mă silesc s'o ușurez. Vino cu mine. Îți voi da câte-va haine pe care să i le aduc.

Iacob Greliche plecă după Jana fără să zică o vorbă.

Când să intre însă în casă la ea, Jana se cam codi. Însă frica îi trecu repede și intră cu el.

Clara însă se sperie când văzu pe omul acesta zdrențuros care intra cu fruntea în jos, cu ochiul întunecat, în casa lor.

Jana o luă de o parte și-i porunci ceva, însă Clara, căruia nu i trecuse frica, nu lua ochii de la Iacob Greliche și tremura ca varga.

După ce ieși servitoarea, Jana s'apropie de Greliche:

— N'ai găsit încă de lucru? îl întrebă ea.

— Nu, răspuse el cu aerul lui sîlbatic; cum vrei să găsec de lucru așa cum sunt îmbrăcat?

— Atunci cum trăiești?

El nu răspuse îndată, pe urmă întorcînd capu, ca și cum s'ar fi rușinat că vorbește, zise:

— Dumneata ști bine!

— Și după o tăcere îi zise iar:

— Ah! m'am săturat de viața asta... Într-o zi o să mă găsească în canal!... Maî bine ar fi.

— Și dacă ți s'ar da haine, lucru, dacă ar îngriji cine-va de muma d-tale, ai putea să te faci om cinstit?

Pentru întîia oară se uită Greliche în

ochii fetei, mirat, îngrijat:

— Dacă ar face cine-va lucru acesta pentru mine... zise el cu gîtul strîns... Dar d-ta nu știi cine sunt eu? Cine ar putea să se intereseze de un ticălos ca mine?

— În sfîrșit, răspunde-mi, zise iar Jana apăsînd pe vorbe; dacă ți-ar da cine-va proba asta de interes, ai fi în stare să arăți recunoscător?... Ai avea energia să te lepezi de prietini și stricăți pe care-i ai? Te-ai hotărî să îi cumpeți, cinstii, înșirșit să lucrezi?...

— Ași încerca... da, îi făgăduesc că voi încerca, zise Iacob.

— Bine, ascultă-mă... Aceea ce pot eu face pentru d-ta este puțin lucru... însă am prietini, mă voi adresa lor; ei poate că vor putea să îți fie de folos... Până atunci să nu îți părăsești muma... Eu o să îți dau cărți... Să stai lângă ea. Are trebuință de îngrijire, de mîngăeri, și, dacă ar avea bucuria să te vază îndreptat, ar uita tot ce a suferit până acum.

Iacob Greliche lăsă capu în jos.

Clara tocmai intră, aducînd un paner în care era o sticlă cu vin, carne, bulion. Aduse și niște haine.

— Ja astea, zise Jana lui Greliche după ce ieși servitoarea, să le duci din partea mea mami d-tale. Cu banii pe cari i-am lăsat o să îți poată cumpăra lemne să îți faci foc. Încă o dată te îndemnu să nu o

părăsești. Sper că peste puțină vreme să pot să îți spun că i-am găsit lucru.

— Îți mulțumesc! zise Greliche a cărui încercătură părea că crește tot mai mult cu cât îi arăta Jana mai multe semne de bunătațe. Ah! dacă ar fi toată lumea ca d-ta!...

Luă ce i se detese și se îndreptă spre ușă. Însă se opri d'o dată.

Zărise un portret al d-lui Lacedat, o fotografie făcută puțină vreme după moartea lui și care i semăna foarte bine.

Jana băgă de seamă mișcarea aceasta a lui. Tresări. Fi-va oare cu puțință să se realizeze aceea ce sperase ea în noaptea când întîlnise pe Greliche? Cunoștea el pe ucigașul d-lui Lacedat? Tulburarea lui era un semn. Poate însă că ar fi imprudent să îl întrebă imediat; o întrebare prea grabă l'ar putea face să se sfiască. Maî bine era să aștepte până când el singur să se îngrozească de viața de altă dată și să fie dispus s'o expieze mărturisindu-i greșalele.

Jana se mulțumi deci să îi zică, arătîndu-i fotografia:

— Este portretu tati... care a fost asasinat!...

Iacob se mai uită la fotografia, pe urmă la fată. Păru că se codește. Jana crezu că el o să vorbească... Însă Iacob întoarse capul, lăsă ochii în jos și ieși fără să zică nici o vorbă.

(Va urma)

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 10 Septembrie —

19

HENRY CAUVAIN

MANA SÂNGERATĂ

(Urmas)

El nu era cu desăvîrșire pierdut: păstra pentru ea sentimente de afecțiune, și, dacă n'ar fi fost gonit din casă de tatăl său, dacă n'ar fi avut sub ochii groaznică pildă a acestui bețiv și a acestui stricat, poate că ar fi rămas băiat cinstit, lucrător cum se cade.

Jana înțelegese pentru ce nu vrea bătrîna să pomenească de fiul său.

Ea nu făcu nici o aluziune în privința asta. Însă în momentul când să se retragă după ce încercase să mîngăie pe nenorocita văduvă, și după ce i strecurase în mîna o monedă de argint, se deschise ușa și un bărbat intră repede.

din fortul Mahou în insulele Baleare, unde era internat, de și și dedese cuvântul de onoare, că nu va întreprinde nici o încercare de a scăpa prin fugă.

Vegetarianii

În zilele 13, 14 și 15 Septembrie se va ține în Viena un congres de vegetariani. Într-un salon mare din Prater se va da un banchet, la care se va plăti de taler 1 florin 20 cruceri, o sumă destul de mare când te gândești, că se vor mânca numai burueni.

- Mamă dragă, de unde vine ploaia? întreabă micul Tony.
- Din nori.
- Va să zică în nori este apă?
- Vezi bine.
- Hei! apoi atunci bunul Dumnezeu trebuie să fie muiat până la oase... dacă n-are umbrelă!

Învățământul Agriculturii și Silviculturii

(Urmare)

IV.

Astăzi, când forțele productive ale țării par sfârșite; când se tot repetă: suntem țară bogată dar veniturile nu sporesc; când vorbim de reorganizarea învățământului special de agricultură și silvicultură; credem util, ajutându-ne cu lucrările lui William Roscher, să studiem caracterile proprietății pădurilor.

Not suntem din aceia care gândesc că pentru a duce afacerile țării la bun sfârșit trebuie să aplicăm diviziunea muncii și să avem nevoie de competiție în înălțimea misiunii lor.

Ceea ce trebuie agriculturii unei țări nu este așa de mult lipsa de brațe, cum ne plângem adesea ori, ci competențele care să i dea o bună direcțiune.

Asupra acestui punct, pentru industria fundamentală a țării, sperăm orizonturi mai bune.

Economia pădurilor imprimă caracterul său fundamental de Economia politică. Ca toate științele care au de obiect finanțele, agricultura, minele, industria ori comerțul, știința pădurilor nu este curat teoretică. Ea imprimă principiile sale, parte de la științele naturale, parte de la matematică, parte de la Economia politică; și aceste principii sunt toate îndreptate către un scop practic hotărât: *Să ne folosim de pădurile ce se poate mai bine; să scoatem din ele tot ce ne pot da.*

Tot ce privește s. e. forțele naturale ale solului și condițiunile vegetației, natura și utilitatea diferitelor esențe și în general produsul imediat al pădurilor aparține științelor naturale; tot ce privește amenajarea, știința de combinare, aparține matematicilor.

Din potrivă, tot ce privește prețul produselor forestiere, raportul beneficiului curat cu cheltuielile de producere și în particular cu renta solului, interesul capitalului și salariile, pozițiunea proprietarului pădurii față de alții, cu Statul și populațiunea în general, și prin urmare, constanta reînnoire a produselor, toate acestea formează un corp de doctrină pe care știința pădurilor l' imprimă Economiei politice.

Pentru că este vorba de diviziunea muncii și specializarea oamenilor după servicii, ceea ce ar constitui, ca să mă exprim ast-lel, *perfecțiunea economică*, importă să stabilim un paralelism între economia rurală și economia pădurilor. Aceste două științe, sub toate raporturile, le putem privi ca surori, ca fiice ale economiei agricole.

Nu mai un singur punct ne oferă un interes mare, fundamental, după care le putem deosebi; *intensitatea exploatațiunii*. Ori ce exploatare rurală cere o sumă de capitale și de muncă să întrebuițăm în pământ pentru a-l face să producă. În lipsă de alte capitaluri cel puțin trebuie să avem sămânță, instrumente aratorii, îngrășăminte și vite. Diferențele sisteme de agricultură se disting sub raportul economic, prin aceea că, pentru aceiași întindere unele cer mai mult altele mai puțin capital și muncă. Știm, în adevăr, că exploatațiunile care cer întinderi mari cu puțin capital se cheamă *extensive*, și acelea care întrebuițează mult capital și muncă a fecunda un teren limitat se cheamă *intensive*. Primul sistem îl întâlnim în țările sărace, nepopulate și înapoiate în cultură. Al doilea îl găsim în țările bogate, populate și cu dezvoltare civilizată. Prin urmare avem să însemnăm acest punct cardinal: *că sistemele agricole intensive nu se pot sustine cu folos de cât în țările unde produsele agricole se desfac cu prețuri mari și ai tânguri asigurate, acolo unde populațiunea este numeroasă, avidă și inteligentă.*

În aceste țări pământul este scump, munca și capitalul sunt efine, contrar de ceea ce vedem în Statele puțin înaintate în civilizațiune; aci avem lipsa de capitaluri și de brațe iar pământul este în abundență. Rolul științei este să ne învețe—o repetăm—a ne obicnuim cu toate aceste causeri folosindu-ne de factorii producțiunii. Agronomul Thünen, căutând raporturile agriculturii cu starea socială în general, a ajuns la această concluziune:

Cu cât agricultura într-o țară devine intensivă, întinderea pusă în cultură și fecundată cu o sumă de capitaluri și muncă se restrânge din ce în ce. Cu alte vorbe, în țările cu cultura intensivă, sistemul agricol îmbracă

forma culturii grădinilor, cheltuind mult pe întinderi mici, cheltuind mult pe unitate de suprafață (ectar) dar având în contabilitate. la soldarea computurilor, un cost de producere mai mic pe ectolitrul de grâu produs.

Cu privire la știința pădurilor și raporturile ei cu starea socială, ori-care ar fi rudenă ei cu economia rurală, sub raportul economic, aceste două științe se deosebesc mult una de alta, în așa mod în cât principiile admise ca netăgăduite în materie de agricultură nu formează decât excepțiuni când voim să le aplicăm la exploatarea pădurilor. Ast-fel aceiași scriitori cari au reclamat pentru agricultori facultatea de a dispune liber de proprietatea fonciară, se arată pe deplin convinși, când este vorba de păduri, de trebuința de a se încetina Statului dreptul să exercite un fel de tutelă asupra proprietății particulare. El cer ca Statul să instrăineze, dând industriei private toate pământurile arabile, cari fac parte din domeniul său; voind în acel timp să vadă pădurile domeniiale în mâna guvernului de la care se speră *exploatarea cea mai cu folos*. Pe câtă vreme în agricultură dorim proprietatea individuală și diviziunea ei (până la o limită oare-care), în materie de păduri cea mai mare întindere este privită ca un fapt bun.

Aceste principii decurg din economia politică și ne explică *infestațiunea* din secolele trecute, adică încorporarea micilor păduri cu pădurile coroanei ori ale marilor proprietari, stăpânindu-se în comun. De la *infestațiune* au rămas și azi o mulțime de servitutiuni asupra pădurilor Statului din Bavaria și alte State ale Germaniei.

Așa în Hanovra 32 la sută și în Bavaria 15 și jumătate la sută din produsul pădurilor domeniiale revine celor cu drept de servitutiune.

Cu toate analogiile științei pădurilor cu economia rurală, totuși ea se distinge prin mai multe puncte. Diferința cea mai însemnată o stabilește mai cu seamă următorul punct formulat de William Roscher:

Într-un timp și într-o țară dată, exploatarea pădurilor ajunge la un grad mai puțin intensiv ca în vremele, viile, etc.

Să explicăm această lege fundamentală și cu cifrele ce vom da să verificăm dacă este justă.

Produsele pădurilor sunt în gradul cel mai înalt *produse naturale*; capitalul și munca participă la formațiunea lor ca pentru cele agricole. Ori cât de bine ar fi guvernate pădurile, chiar în țările acelea unde agricultura este mai bine înțeleasă, să lasă pădurei grija să își îngrășe propriul său sol prin căderea foilor; asemenea se seamănă singură, ori dacă mâna omului concură câte odată prin însemnări și plantațiuni, lucrarea se face pentru o generațiune sau pentru un secol întreg. Numai tăiatul pădurilor cere mai multe forțe omenești, mai multe capitaluri. Dar și această lucrare rar se întimplă s'o practicăm de două ori în cursul unei generațiuni. De obicei ea se execută în timpul unei când lucrările câmpului încetează, când salariile sunt mai mici; aceasta și pentru rațiunea că lemnul tăiat iarna se conservă mai bine și ne dă un combustibil mai bun. Lucrările anuale în păduri sunt aceleași. Și după calculul lui Hundenshagen pentru o întindere păduroasă de 1,800 ectare avem nevoie de un guard general, 3 pădurari și 10 lucrători, în total 14 persoane în permanentă.

Transporturile asemenea sunt mai mici. Putem transporta mult mai lesne și mai eficient produsul anual al unui ecar de pădure pe câtă vreme prepararea unui ecar de pământ agricol, transportul îngrășămintelor și al recoltei costă de 7—8 ori mai mult.

Articolul cel mai însemnat al capitalului pădurii, ceea ce se cheamă *capital lemn*, are acest folos particular că crește singur după ce se intrerupe tăierea. Producerea pădurilor n'are în deobicei nevoie de capital în forțe animale, ea n'are nevoie de *locale*, pe cât timp agriculturului l' trebuie grajduri, șoproane, pătule, magazii, etc.

Este adevărat că și în economia pădurilor sunt diferite sisteme de exploatare cu diferite grade de intensitate. Avem de ordin 3 sisteme prin care regenerăm pădurile: 1 sistemul *codruului* ori regimul însemnării naturale, cel mai intensiv, care poate să ne dea în meziu, după calculele d-lui Tassy, 6 m. c. la ecar; 2) sistemul *crângului compus*, mai puțin intensiv, ne pōte da 4^m. 20; și 3) acel al *crângului simplu* care dă numai 2^m. 85 la ecar în lemne. Aici, ca și în agricultură, sistemele cele mai intensive ne asigură de ordin un produs brut mai mare și nu ne dau un *produs curat* mare de cât având prețuri mari pentru desfacerea lemnului. Cu chipul acesta sistemele cele mai intensive în exploatarea pădurilor nu sunt cu puțință de cât în țările cu civilizațiunea înaintată. Și în condițiuni egale, această posibilitate o putem realiza mai în grabă într-un teren fertil și într-o climă dulce ca și în agricultură unde o climă aspră și un pământ rău ne silește la o cultură extensivă.

În acest sens se exprimă William Roscher: *Amenajamentul cu țări regulate, introdus în Prusia de Frederic cel Mare, produce azi (în 1860) în lemne și pășunat mult mai mult ca vechiul regim ale căruia rezultate erau devastarea pădurilor. Insa sistemul amenajărilor regulate cere o muncă mai regulată, mai inteligentă, care nu o putem găsi de cât în țările cari fac sacrificii.*

Amenajarea prin regimul însemnării naturale ne dă un produs în lemne mai mare, cum vizerăm, ca amenajarea în *crâng* pentru cele mai multe esențe și în bunele terenuri.

Distinsul forestier Harting estimă că dacă o pădure amenajată în *crâng* produce 50 în lemne, aceeași pădure ar putea da 100 amenajată în codru.

Putem adăoga și alte considerațiuni. Lemnele de lucru cer absolut un amenajament lung; asemenea este fapt cunoscut că trunchiurile provenite din sămânță sunt mai bine crescute ca cele din tulpina. Deosebit de aceasta, dacă se poate pășuna mai bine în *crânguri*, alte profituri acestor ei tragem din păduri, ca *ghindăritul*, se împuținează sau se reduce la zero în raport cu cele ce scoatem din codru.

Tot-d'una pădurile exploatate în *codru* cer mai mult capital și muncă. Roscher, după bazele cadastrului saxon, prețuiește cheltuielile de cultură între două țări pe ecar de arbori resinosi la 37,50 lei, pe ecar de arbori foioși tratați în codru la 22,50 lei; și pe ecar de *crâng* la 5,60 lei. Exploatarea în *codru* este un amenajament intensiv și prin aceea că capitalul este mult timp lăsat în sol, de și cheltuielile pot fi mici. Ca exemplu de amenajament intensiv putem menționa și *ghindăritul*.

Ori cum ar fi, două circumstanțe contribuie ca sistemul de administrare al pădurilor să rămână înapoi de agricultură.

I. Dacă arborii prosperă mai bine în terenurile bune, ei pot reuși și în cele rele și chiar cu totul sterpe pentru cultură grăului și alte plante analoge. Arborii își înfrădăcinesc foarte adânc și și ridică foile sus în aer în cât surcurele din stratul vegetal au pentru denșii o însemnătate secundară. De aceea cu cât populațiunea crește în număr, pădurile sunt din ce în ce împinse în părțile cele mai sterpe ale teritoriului, cu deosebire pe coastele munților. Aceste situațiuni sunt de preferat pentru creșterea pădurilor *căci s'a băgat de seamă că un plan înclinat produce mai mult lemn ca un plan orizontal de aceeași întindere, arborii găsimdu-se mai aerafi*. Un sol inegal, accidentat și petros favorisă creșterea copacilor. Ori, este un principiu cunoscut, că un teren rău cere, în condițiuni egale, o cultură mai puțin intensivă ca altul bun.

II. A doua considerațiune este că produsele pădurilor, în regulă generală, au un volum mult mai mare ca produsele agricole de aceeași valoare. Este adevărat că și printre produsele pădurilor avem multe calități. Cu cât o specie de lemn, sub același volum, are mai multe proprietăți calorifice cu atât, fără pierdere, se poate transporta mai departe. Lemnul de lucru este încă transportabil. Carbonizarea are marele folos să apropie de țerguri, sub raportul economic, pădurile depărtate, fiind-că lemnul carbonizat perde în greutate și în volum după Harting 30-34 la %. Noi, dacă am transforma în cărbuni lemnul din locurile depărtate și fără căl de comunicare, cum obicnuiesc Turcii în Dobrogea, am asigura lesne desfacerea lui.

Putem asemenea transporta cu înlesnire la țerguri și alte produse din pădurile depărtate cum: resina, gudronul (catranul), potasa, etc.

(Va urma).

VARIETATI

Analiza cafelei măcinate.— Cafeaua măcinată este adeseori falsificată cu cicoare, în cazul acesta să ia o probă din cafeaua care se bănuiește că este falsificată și se pune pe o bucată de hârtie albă. Cafeaua curată se presintă atunci sub formă de mică rămășițe dure, cicoarea din contra are un aspect pămîntos și de o culoare mai închisă.

Pentru a fixa cantitatea de cicoare adăusă în cafeaua măcinată, se usucă o parte din cafea la o temperatură de 100 de grade și se urmă să iau 2 grame din produs, și se cerne printr'o sită pentru a separa partea cea mai fieră, care este cafeaua curată. Ceea ce va rămâne în sită se frământă bine cu puțină apă; și după aceea se varsă pe o pânză, cicoarea va străbate prin țesătura pânzei și se fixează printre ochiurile firelor. Se pune pânza să se usuce și după aceea se scutură, ca să cadă cafeaua curată. Aceasta se adăoga la cafeaua cernută, și care va fi cantitatea exactă de cafea; iar ceia ce va lipsi din proba de 2 grame la care li s'a făcut analiza va fi greutatea cicoarei.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Timișoara, 20 Septembrie.

Ieri s'a constatat primul cas de holeră în suburbia de aici *Fabrik* și a nume la un meseriaș. — În Neoplanta a murit de holeră o servitoare, venită din Pesta.

Budapesta, 20 Septembrie.

Deputatul, comitele Apponyi, a vorbit înaintea alegătorilor săi în Iaszberenyi asupra situațiunii politice. El a zis între altele:

1) Calculul lui Roscher este făcut pe acri, noi l'am transformat în ectare.

«Ultimele evenimente din Orient au deșteptat neîncredere contra politicii Germaniei, pe care eram deprinși a o considera ca un reazăm sigur al pozițiunii de putere a monarhiei noastre. După aceste evenimente și după atitudinea Germaniei ar fi o amăgire de sine de a conta pe alianța cu Germania. Aceasta nu apără interesele noastre cele amenințate, ci din contra favorizează aspirațiunile Rusiei, care amenință interesele noastre. Singura noastră apărare este propria noastră putere, este coprinsă în același timp și greutatea Austriei, aliată cu noi.»

Mai departe comitele Apponyi e desvoltat a programă a politicii Austro-Ungariei în Orient.

Berlin, 21 Septembrie.

Către foaia guvernamentală *Deutsche Tagblatt* se scrie din Paris, că ministrul de război, generalul Boulanger, are de gând să atace fără veste și să ia cetățile Metz și Strassburg, spre care scop a împărțit deja o armată de 200,000 oameni în cete de câte 1000 și 10,000 oameni pe la diferite stațiuni din departamentele de la granița Alsaciei și Lorenel.

MAINOU

Demisiunea tinerului procuror Vineș a fost primită. Baroul și mai mulți magistrați au felicitat pe d. Vineș pentru purtarea sa.

S'a primit și demisiunea d-lui Al. Em. Lahovary, fostul director al diviziunii consulare din ministerul de externe, care fusese numit, fără voia sa, secretar al legațiunii noastre din Petersburg.

Partidul de la putere pregătește o mare întrunire pentru Duminecă. Va fi vorba de stringerea rândurilor, spre a rezista cu succes la atacurile opozițiunii.

Dintre candidații pentru a intra în școala normală de institutori, comisiunea din București a primit 11. Se așteaptă și rezultatul lucrărilor comisiunii din Iași.

D. I. Bălăceanu, ministrul nostru de la Constantinopol, și-a luat concediul de la M. S. Regele pentru a se întoarce la postul său.

Affăm că d. Vizanti, raportorul comitetului de delegați care a cercetat noul proiect de lege asupra învățământului, va fi gata cu lucrarea sa, în primele zile ale lui Octombrie. Atunci va fi convocat comitetul, pentru a asculta și delibera asupra lucrării făcute în numele său.

Consiliul comunal este convocat astăzi. La ordinea zilei este și cesțiunea Poumay, cu lozurile municipale.

Ieri s'a ținut în localul Bursei o întrunire intimă de liberali guvernamentali. Au vorbit d-nii Ion Câmpineanu și C. F. Robescu. Vorbitorii au fost foarte violenți în acuzațiuni împotriva opoziției pe care au făcut-o solidară în intenții cu asasinul Stoica și urzitoare a atentatului în contra primului-ministru. S'a făcut apel la stringerea rândurilor marului partid și s'a pus la cale întrunirea de la Ateneu.

În săptămâna 31 August până la 6 Septembrie populația Capitalei s'a sporit cu 15 indivizi: nașteri 113, morți 98.

Sporul însă de 15 revine israeliților, cari s'au născut 21 și au murit 6.

BIBLIOGRAFIE

ISTORIA ROMÂNILOR distribuită în trei părți a 5 franci volumul, precum și *Atlentele geografice* a 10 franci, de A. Treb. Laurian. Sunt depuse la administrația *României Libere*, D-nul librării și particulari se pot adresa la numita administrațiune, unde se procură cu 30%o rabat.

A eșit de sub tipar:

ELEMENTE DE GEOGRAFIA EUROPEI

PENTRU CLASA III-a SECUNDARA de Elena Dâmbeanu Directoare și profesoare de Geografie la Externalul Secundar de fete Nr. 2 din București.

Această carte, aprobată de Onor. Minister al Instrucțiunii publice în urma unui raport foarte favorabil din partea juriului, care o declară de singura carte didactică de valoare în această materie, se recomandă d-lor profesori pentru modul practic al imprimatului ei precum și pentru reușitele hărți geografice ce conține. Asemenea al apărut Noțiunii de Geografie Elementară pentru clasa I-a în conformitate cu programa.

A eșit de sub tipar: LUPTELE ROMÂNILOR

IN REBELUL DIN 1877-78 de T. C. VACARESCU Locotent-colonel în rezerva armatei.

Se află de vânzare la toate librăriile principale din capitală. — Prețul 5 lei.

Gramatica limbii germane, pa'tea etimologică și sintactică, cu o mulțime de teme și exerciții precum și cu un dicționar româno-german și germano-român, de I. Cionca. Se află de vânzare la librăriile Greve și Sococ & Comp. în capitală. — Prețul 2 lei 50 bani.

SPECTACOLE

TEATRUL DACIA. — Miercuri, 10 Septembrie, beneficiul d-nei Maria Vasilescu, se va juca piesa: *Cerșetorii în haine negre*, cu concursul d-nelor Manolescu și Notara și al d-lui Gr. Manolescu. Sâmbătă, 13 Septembrie, beneficiul d-lui Constantin Notara, — se va juca *Morcele lui Constantin Brâncoveanu*, de Antonin Roques.

Atlas colorat de mătasă neagră și albă 75 cr. de metru până la fl 10,65 (în câte 18 diferite calități) trimite în casă în rouchi sau bucati, scutite de vamă, depoul fabricii de mătasă G. Henneberg (furnisor al Curții imperiale) în Zürich. Mostre imediat. Scrisorile costă 10 cr. porto.

„Institutul Profesorilor Asociați“

Se aduce la cunoștința părinților de familie că din optzeci elevi ai Institutului numai trei au rămas repetenți și șapte corecți, iar toți cei-lalți șaptezeci au fost promovați, dintre cari zece premiați la gimnaziile și liceele Statului; de asemenea toți cei din clasele primare au fost promovați fără să rămână vre-unul repetent ori coregent.

Inscrierile se fac pină la 1 Septembrie la Institut, care se află instalat în cele mai bune condițiuni pe calea Victoriei, 162—București. Direcțiunea.

INSTITUTUL DE FETE EDUCAȚIUNEA ROMÂNĂ

120, Calea Moșilor, 120 Direcțiunea acestui institut are onoare a face cunoscut onor. părinți că la 1 Septembrie se vor începe cursurile primare și gimnaziiale, iar la 5 Septembrie cele liceale. După cum se știe, studiile se predă în acest institut după programa școlilor statului, și examenele se depun dinaintea comisiunilor oficiale.

Inscrierile se pot face la cancelaria institutului, de unde se pot lua și toate deslușirile. Directoare, Eliza Manliu.

SCHIMBAREA DOMICILIULUI Dr SALTER Special. Boale de femei și Syphilis S'A MUTAT vis-à-vis de grădina Sf. George, lâng Banca României. Strada Lipscani Nr. 96, etagiu I Consultațiuni în toate zilele de la 2—5.

Frații FANTINI & Co

Nr. 96, Calea Victoriei, Nr. 96. Fabrica și deposit de cuțitărie, unde se repară și se ascute ori-ce obiect tăios, precum brice, unelte de Chirurgie, etc., etc.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea Vechiu de 4 ani, calitate superioară tutulor altor vinuri.—15 fr. vadra și

ALB DE DRAGAȘANI din recolta anului 1881. — 15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & C^{omp} 18, STRADA LIPSCANI, 18.

CASA DE SCHIMB C. STERIU & C^{omp}

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCURESCI Pe ziua de 10/21 Septembrie ora 10, 1886.

	Cump.	Vend.
5% Imprumutul Comunal	75	75 1/2
5% Scrisuri Funciare urbane.	82 1/2	82 3/4
5% Rurale.	87 1/2	87 1/4
5% Rentă Română perpetuă.	94	94 1/2
5% amortisabilă.	97 1/2	97 1/4
6% Scrisuri Funciare Urbane.	92 1/2	92 3/4
6% Oblig. de Stat (conv. Rurale).	88 1/2	88 3/4
6% Căile ferate Rom.	—	—
7% Scrisuri Funciare Urbane	100 1/2	100 1/4
7% Rurale	104	104 1/2
5% Imprum. Comunal 1884 noi.	—	—
8% Imprumutul Oppenheim	—	—
Oblig. Case. Pensiuin. (Nom. 300)	216	218
Impr. cu prime orasul Bucuresti	31	32
Acțiuni Credit Mobilier	—	—
> Construcțiuni.	—	—
> Naționale.	—	—
> Dacia-România.	—	—
> Banca Națională	—	—
Fiorini Valuta Austriacă.	201 1/2	202
Mărci Germăne	124	124 1/2
Bilete Francese	99 1/2	100 1/2
> Englese	25 1/2	25 3/4
Ruble Rușesti	244	246
Aur contra Argint și Bilete	14. 0	14.80

NB. Cursul de mai sus este în moneda de aur socotit după cursul fiscalului. Adresa pentru telegrame: STERIU.

LICEUL ST. GHEORGHE

138, Calea Victoriei Bucuresti Calea Victoriei, 138

Direcțiunea liceului "St. Gheorghe", are onoare de a aduce la cunoștința publicului că s'a adăugat și clasa VI de liceu...

Prospectul liceului și condițiunile de admitere se trâmite ori-cărei persoane care va face cererea direcțiunei liceului 138, Calea Victoriei, București...

Numărul elevilor este strict limitat în fie-care clasă.

DIRECȚIUNEA.

PROGRESUL MEDICAL ROMAN

Ziar de medicină, farmacie și medicină veterinară

Apare odată pe săptămână:

Anul al VIII, Redacțiunea Strada Polonă Nr. 27 București. Prețul abonamentelor pe un an 20 lei; Studenți 10 lei.

DE ARENDAT

De la St. Gheorghe 1867, o moară (moșia Cioroica) cu două roate de făcău, pe apa Telorman, 20 de minute de orașul Alexandria...

Un agricultor teoretic și practic cu bune certificate, dorește a se angaja la o moșie ca administrator sau contabil.

A se adresa strada Basarab, vis-a-vis No. 36.

Pentru moșii

Carl din dd. proprietari vor să și reguleze moșiile lor după planurile economice cu Rotatiunea (adică împărțea pământului de arat cu tabloul semănăturilor) care ajută la îngrășarea pământului și la producție...

VINURILE cele mai BUNE

DE TRANSILVANIA pentru cari garantez că sunt veritabile.

J. B. TEUTSCH, Export de vinuri SCHASSBURG (Transilvania)

Liste de prețuri gratis.

Depozit de vinuri indigene și streine

O pianistă bună

dorește să cânte în soarele dausantă și să dea lecțiuni private, doritorii să se adreseze la str. Sf. Ionică Nr. 5.

Do închiriat

Casele din strada Fântânei Nr. 46, compuse din 8 camere de săpân, 2 de servitorii, bucătărie, cu curte și grădina spațioasă.

PENSION pour GARÇONS

dans famille française dit à Vienne, dès d'écoles de tous genres, dirigée par un pédagogue. Enseignement du piano et du chant, conversation française et allemande...

De închiriat

În suburbia Silvestru, Strada Altarului Nr. 8, se află o casă nouă de închiriat, compusă din șase camere, odă de slugi, bucătărie, pivniță, împreună cu o grădină în întindere de un pogon cu pomi fructiferi și care se închiriază de la Sf. Dumitru înainte.

Advertisement for Farmacia la (Ochiul lui Dumnezeu) located at Calea Victoriei 126, Bucuresti. Lists various medicines and services.

Advertisement for Farmacia la (Ochiul lui Dumnezeu) located at Calea Victoriei 126, Bucuresti. Promotes rare opportunities and medical services.

Advertisement for LE JOURNAL DU DIMANCHE, LE SECRET DU MARI, LA MÈRE RAINETTE, SAUVÉE PAR LA MORT. Includes subscription information and publisher details.

Advertisement for dental services by Dr. I. G. POPP. Includes text about dental hygiene, aromatic toothpaste, and other dental treatments.

Advertisement for GRAND BAZAR DE ROMANIA. Promotes summer clothing and accessories, located at Strada Șelari, Bucuresti.

Large railway schedule table titled 'MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA valabil de la 20 Maiu 1886'. Contains multiple columns for routes, stations, and train times.